

**TROND
MOHN**
FORSKNINGSSTIFTELSE

Årsberetning 2024

Stiftelsens formål

Trond Mohn forskningsstiftelse ble opprettet i 2004 etter en donasjon fra Trond Mohn.

Stiftelsen har som allment formål å støtte forskning og forskningsfremmende tiltak ved Universitetet i Bergen og Helse Bergen HF, herunder også forskning i skjæringsfeltet mellom basalforskning og klinisk medisinsk virksomhet. Den kan også støtte forskning og forskningsfremmende tiltak ved andre forskningsutførende institusjoner i Norge fortrinnsvis i samarbeid med institusjoner lokalisert i Bergen.

I årene etter oppretting har kapitalen i stiftelsen økt betydelig, først og fremst som følge av nye donasjoner fra Trond Mohn, Marit Mohn og Frederik Mohn, og som følge av at de tre stiftelsene Bergens forskningsstiftelse, Bergens medisinske forskningsstiftelse og Frank Mohns Stiftelse fusjonerte i 2014.

Kapital

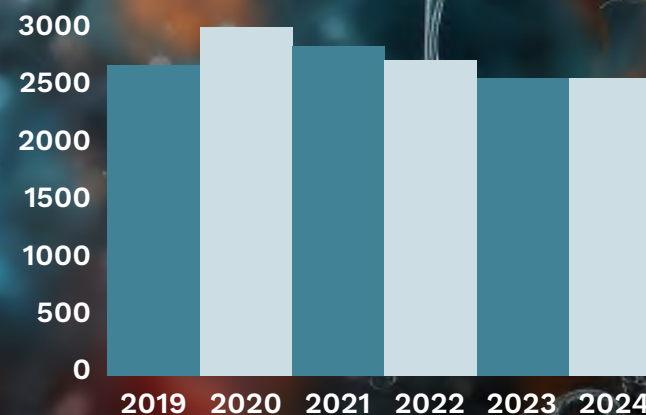
Årets aktivitetsregnskap er gjort opp med et overskudd på 86,5 mill. kroner. Ved utgangen av 2024 er stiftelsens totalkapital 2.546 mill. kroner og egenkapitalen er 2.167 mill. kroner.

Styret i Trond Mohn forskningsstiftelse vedtar årlig en investeringsstrategi i tråd med stiftelsens overordnede og langsiktige formål. Kapitalforvaltningen gjøres av stiftelsens egne ansatte. Kapitalen er plassert i verdipapirmarkedet. For å motvirke risikoen som følger av verdisvingninger i finansmarkedene er det lagt til grunn en bred diversifisering i investeringsstrategien, både med hensyn til aktivaklasser og antall posisjoner innenfor den enkelte aktivaklasse.

Per 31.12.24 er bokført verdi av stiftelsens investeringer i aksjer og verdipapirer 2.463 mill. kroner. Virkelig verdi er vurdert å være noe høyere, 3.051 mill. kroner, da det i regnskapene er lagt til grunn det laveste av anskaffelseskostnaden og virkelig verdi. I 2024 oppnådde stiftelsen en avkastning på 314 mill. kroner på kapitalen (basert på markedsverdi), og dette tilsvarer 10,8 %.

Stiftelsen har et langsiktig perspektiv, og tildelinger blir finansiert av avkastningen på stiftelsens kapital. Utdelingsprofilen justeres i tråd med hvordan den langsiktige avkastningen utvikler seg over tid.

Totalkapital MNOK

Kjemiske reaksjoner danner nye forbindelser. Illustrasjon: Tom Christian Holm Adamsen (via Midjourney)/UiB.

1.614 MNOK
219 prosjekter

Tildelinger

Stiftelsens viktigste oppdrag er å omsette stifters intensjoner og pengegaver til gode satsinger på forskning og forskningsfremmende virksomhet – til beste for det samfunnet som i neste omgang skal nyte godt av forskningsvirksomheten.

TMF vektlegger å ha gode tildelingsprosesser, og alle satsinger skal være prioritert av ledelsen i mottagende institusjon. Stiftelsen har et vitenskapelig rådgivende utvalg, sammensatt av anerkjente fagpersoner. I arbeidet med å vurdere søknader benytter stiftelsen seg av internasjonalt anerkjente forskere innen fagfeltene som søknadene dekker. Eksterne fageksperter blir også benyttet når stiftelsen gjennomfører midtveisevaluering av de tematiske satsingene, og i 2024 fikk stiftelsen bistand fra 60 slike uavhengige eksperter.

Per 31.12.2024 er det tildelt totalt 1.614 mill. kroner fordelt på 219 prosjekter¹ og en øremerket gave på 250 mill. kroner, samt 48 mill. kroner av avkastningen på denne, er stilt til disposisjon til Helse Bergen. Av dette er 1.492 mill. kroner utbetalt. Stiftelsens prosjektgjeld er 377 mill. kroner, og av dette er 208 mill. kroner kortsiktig prosjektgjeld som kan komme til utbetaling i løpet av 2025.

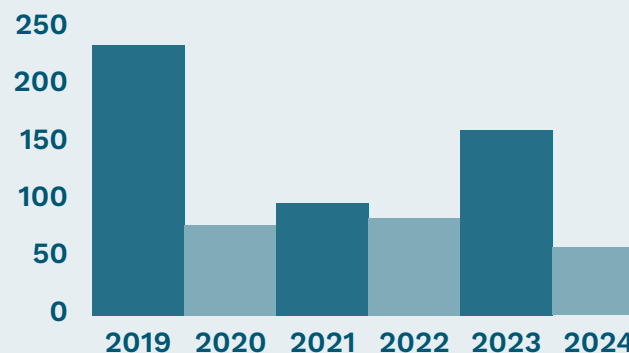
¹ Totale tildelinger som er regnskapsført, inkludert tildelinger gjort av de to stiftelsene som ble fusjonert inn 1.1.2014.

I 2024 har stiftelsen forpliktet seg til å bidra med 52,2 mill. kroner til 5 prosjekter. I tillegg til dette kommer tildeling av 42,5 mill. kroner til seks prosjekter som først blir avtalefestet og regnskapsført i 2025.

I tillegg til gavene fra TMF, bidrar også mottakerinstitusjonene med egne midler og ressurser til prosjektene.

Tildelingene er konsentrert om flerårige kompetanseprosjekter og tematiske forskningssatsinger, samt midler til infrastruktur for forskning. For komplett oversikt over årets tildelinger vises det til note 3 i årsregnskapet.

Tildelinger (MNOK)

Kompetanse- bygging

Stiftelsen har helt siden den ble etablert satset på kompetansebygging ved Universitetet i Bergen (UiB) og Helse Bergen (HB), og har i samarbeid med disse etablert programmer som skal fremme rekruttering av fremragende forskere til Bergen og bygge fremragende fagmiljøer.

Stiftelsens største satsing er TMF Starting Grant. Programmet lyses ut årlig og omfatter alle forskningsfelt ved Universitetet i Bergen.

I 2024 har stiftelsen forpliktet seg til å bidra med:

10 mill. kroner over fire år til TMF Starting Grant til Henriette Aksnes, UiB. Hun skal forske på hvordan hjerneforkalkninger oppstår og hvordan det påvirker utviklingen av demens og andre neurodegenerative sykdommer. Fagfelt: Molekylær cellebiologi/nevrobiologi.

10 mill. kroner over fire år til TMF Starting Grant til Gabriele de Seta. Han vil undersøke hvordan algoritmer former menneskers kreativitet i hverdagen og hvordan kreativitet påvirker algoritmene. Fagfelt: Digital kultur.

10 mill. kroner over fire år til Jana Birke Belschner. Hun skal undersøke hvordan endring i demografien påvirker den politiske representasjonen av unge, eldre og kommende generasjoner interesser. Fagfelt: Komparativ politisk demografi.

Med tildelingene som er vedtatt og kontraktsfestet i 2024 har stiftelsen tildelt Universitetet i Bergen totalt 401 mill. kroner til 51 unge forskere gjennom dette rekrutteringsprogrammet.

I tillegg til dette kommer tildelingsvedtak på totalt 20 mill. kroner som først blir avtalefestet og regnskapsført i 2025:

10 mill. kroner over fire år til TMF Starting Grant til Tom Langbehn, UiB. Prosjektet heter Systematically rethinking advection and cross-ecosystem subsidies. Prosjektet utfordrer dagens tenkning om at store deler av det åpne havet er et slags ørken uten liv etter overraskende

funn av store mengder små fisk. Langbehn skal studere disse nye økosystemene nærmere for å lære mer om deres rolle for livet ellers i havet og særlig ved kysten.

10 mill. kroner over fire år til TMF Starting Grant til Leonardo Muniz Pichel, UiB. Prosjektet heter Salt Solutions der han vil studere den geologiske arkitekturen og dynamikken av salt-bassenger som er under utredelse til bruk for energilagring og lagring av klimagasser man har skilt ut fra atmosfæren.

Kompetansebygging er også sentralt i flere av de tematiske satsingene, se etterfølgende omtale av disse.

Frem til 2015 tildelte stiftelsen 70 mill. kroner til et treårig rekrutteringsprogram for medisinsk forskning ved UiB, og i 2015 ble det tildelt 68,5 mill. kroner til UiB og program

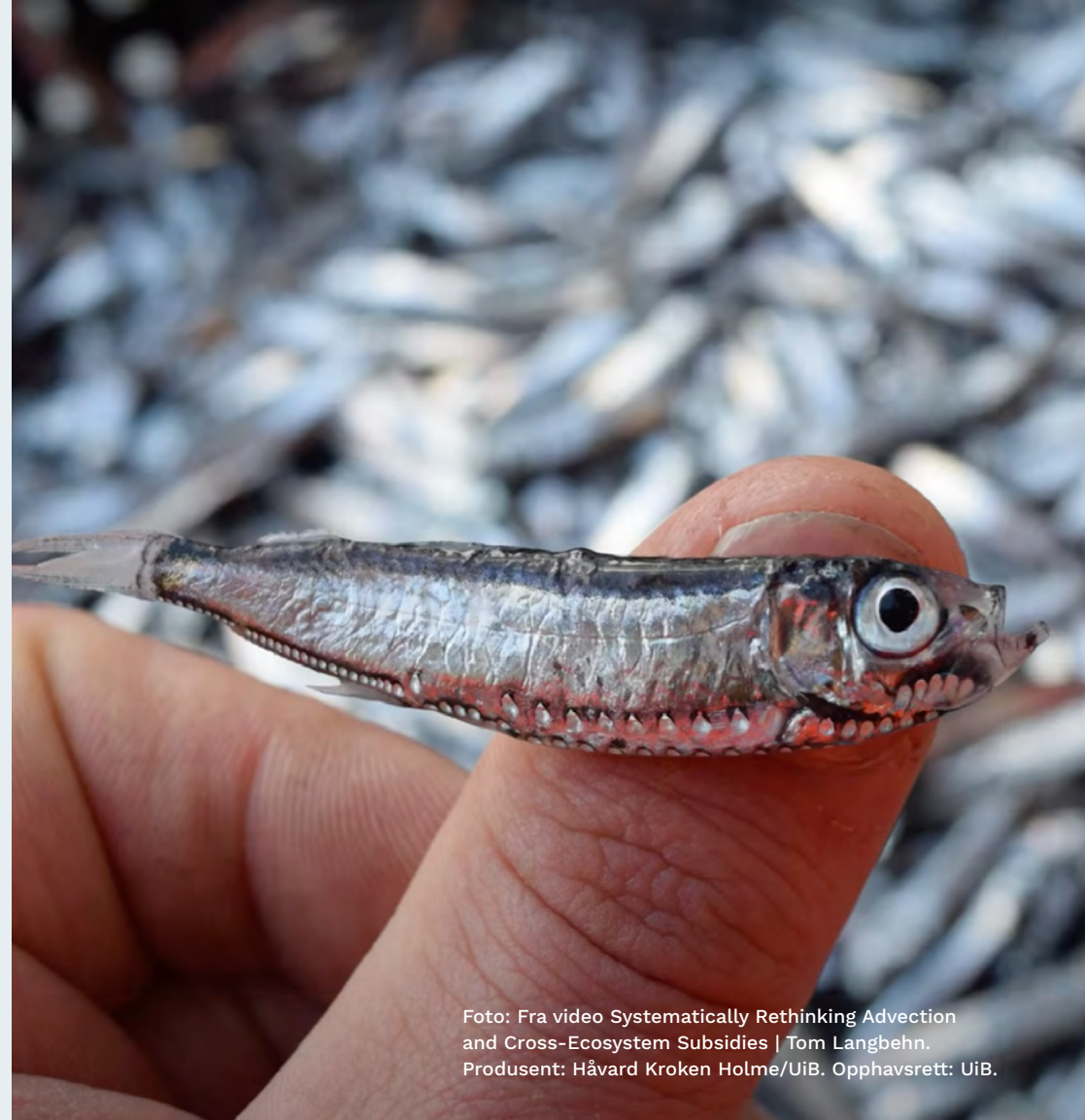
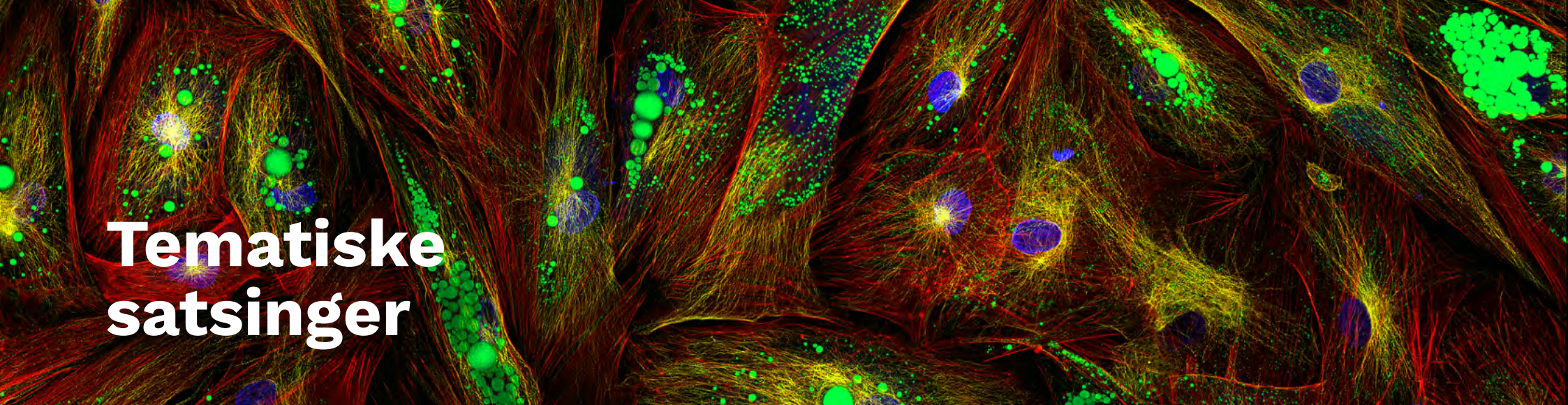

Foto: Fra video Systematically Rethinking Advection and Cross-Ecosystem Subsidies | Tom Langbehn.
Produsent: Håvard Kroken Holme/UiB. Opphavsrett: UiB.

for rekruttering av toppforskere til Universitetet i Bergen (“Toppforskprogrammet”). UiB har ved hjelp av dette rekruttert fem senior internasjonale toppforskere til Bergen og hver av disse har fått en startavtale over fem år og har etablert et toppforskerteam ved UiB.

Tematiske satsinger

Stiftelsen støtter også forskning, rekruttering og kompetansebygging innenfor tematiske områder. De nyeste satsingene er innen regenerativ medisin, diabetesforskning, pålitelig kunstig intelligens, translasjonell epidemiologi, sammensatte sykdommer og aldring, psykoseforskning og kvinnehelseforskning. Stiftelsen organiserer faglige underveisevalueringer av større satsinger og i 2024 ble det gjennomført 3 slike evalueringsprosesser.

I 2024 har Stiftelsen gjort tildelingsvedtak på 4 prosjekter som er tilknyttet Driv – Senter for kvinnehelseforskning ved UiB. Stiftelsen bidrar sammen med Det medisinske fakultetet (UiB) og Helse Bergen i en satsning som skal bidra til å svare på viktige forskningsspørsmål innen kvinnehelse. Tildelingsvedtak på totalt 22,5 mill. kroner blir avtalefestet og kostnadsført i 2025:

6 mill. kroner over 5 år til Early embryonic epimutations and female cancer. Prosjektet ledes av Stian Knappskog, Det medisinske fakultet (UiB).

6 mill. kroner over 5 år til Young women with premature menopause– call for action to improve diagnostics and improve fertility. Prosjektet ledes av Eystein Husebye, Det medisinske fakultet (UiB).

6 mill. kroner over 5 år til Safe treatment for women needing antiseizure medications– a multimodal translational and epidemiological approach (SAFE ASM). Prosjektet ledes av Marte Helene Bjørk, Det medisinske fakultet (UiB).

4,5 mill. kroner over 4 år til Rethinking ovarian cancer: Developing diagnostic and functional tools and designing innovative multimodal treatment strategies. Prosjektet ledes av Line Bjørge, Helse Bergen.

Kvinnehelse - tildeling
2024. Fra venstre
Eystein Husebye, Stian
Knappskog, Line Bjørge,
Marte-Helene Bjørk.

Foto: Paul André Sommerfeldt

Tromsø-satsingen – støtte til forskning ved UiT Norges arktiske universitet

Våren 2023 godkjente Lotteri- og Stiftelsestilsynet søknad om en presisering av stiftelsens formålsbeskrivelse som åpner for at stiftelsen kan tildele midler til forskningsinstitusjoner som geografisk er plassert utenfor Bergen, også når samarbeid med forskningsutførende institusjoner i Bergen ikke er mulig. I etterkant av vedtektsendringen har stiftelsen vedtatt å gjennomføre en satsing for å støtte opp om forskningsprosjekter av høy kvalitet ved UiT Norges arktiske universitet. I den forbindelse er det inngått en samarbeidsavtale med Tromsø forskningsstiftelse (TFS) som innebærer at TFS forbereder tildelingssaker for styret i TMF for prosjekter som har UiT Norges arktiske universitet som vertsinstitusjon.

Siden 2016 har TFS satset på kompetansebygging og rekruttering av fremragende unge forskere gjennom sitt TFS Starting Grant program. Programmet lyses ut annet hvert år og omfatter alle forskningsfelt ved UiT Norges arktiske universitet.

I 2024 har stiftelsen forpliktet seg til å bidra med:

12 mill. kroner over fem år til TFS Starting Grant til Barbara Tomatani, UiT. Prosjektet heter Evolight: Evolution of biological rhythms under a new light. Hun skal forske på om de evolusjonære endringene og hennes hovedmål er å forstå hvor raskt populasjoner tilpasser seg når dere utbredelse skifter til områder med et nytt lysmiljø.

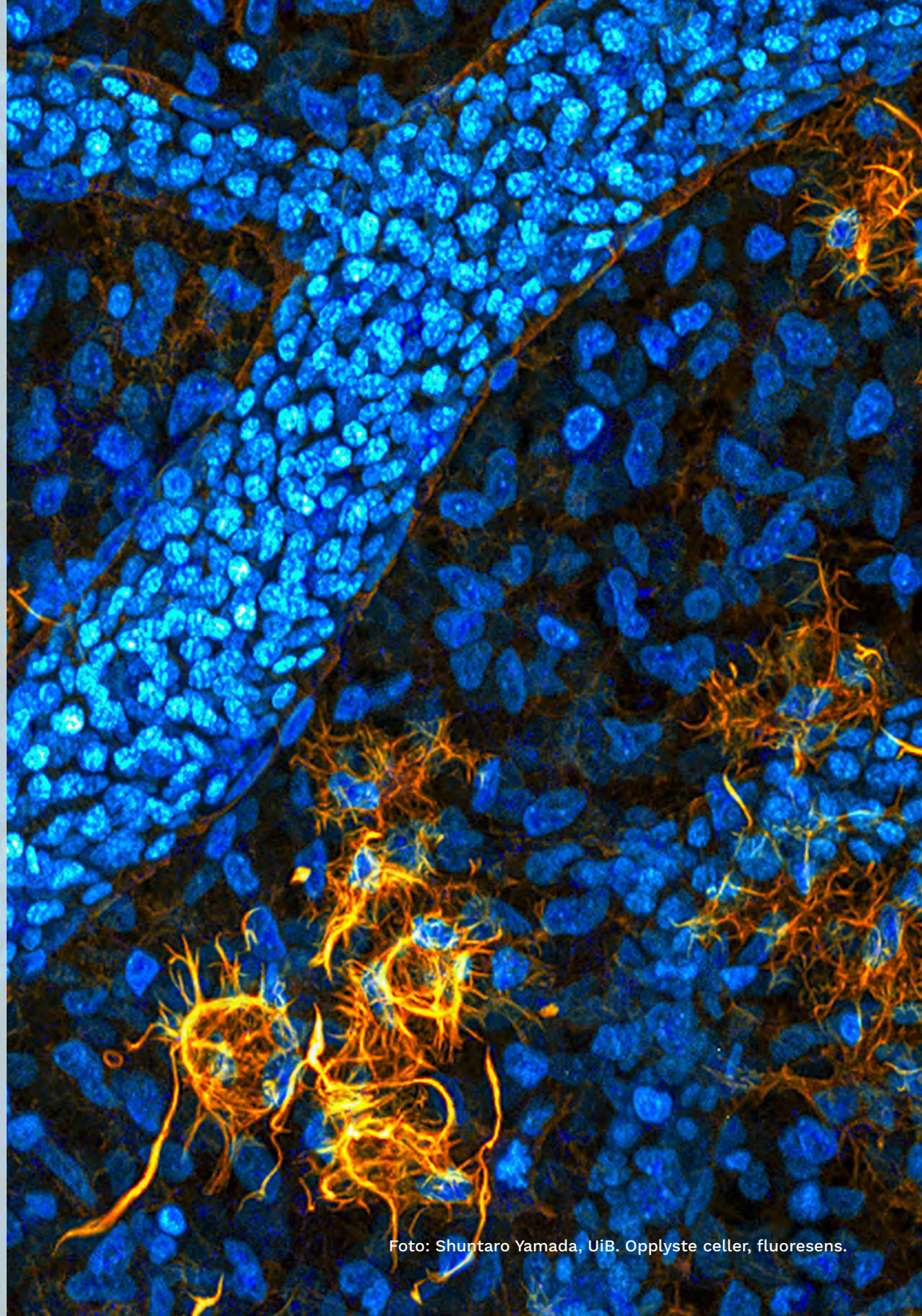
10,2 mill. kroner over fire år til TFS Starting Grant til Mathias Kranz, UiT. Prosjektet heter NORTHCARE – Novel theranostic application of radiotherapeutics for personalized cancer treatment using focused ultrasound (FUS) with Positron Emission Tomography (PET). Han skal forske på tumor mikromiljøet til hjernekreft, og prosjektet håper å ligge grunnlag for transformativ tilnærming til presisjonsmedisin innenfor flere kreftformer.

Infrastruktur

Som en del av forskningsprosjektene har Stiftelsen støttet større, kompleks forskningsinfrastruktur ved UiB og Helse Bergen. Stiftelsen har bidratt med midler til utstyr og kjernefasiliteter som MR-, CT-, PET-utstyr, NMR-spektrometer, Mohns kreftforskningslaboratorium, Digital Social Science Core Facility (DIGSSCORE) og Forskningsenhet for helseundersøkelser (FHU).

Siden 2013 har stiftelsen forvaltet en gave fra Trond Mohn på 250 mill. kroner som er øremerket Haukeland universitetssykehus og etablering av senter for partikkelterapi og utstyr. I perioden 2014-2017 har deler av avkastningen vært brukt til kompetansebyggende tiltak innenfor fagområdet proton/partikkelterapi, og totalt 33,5 mill. kroner er bevilget og utbetalt til tre prosjekter ved Helse Bergen og Universitetet i Bergen.

I 2018 ble gaven på 250 mill. og avkastning på denne i sin helhet stilt til disposisjon for Helse Bergen. Gaven skal benyttes til å anskaffe medisinsk utstyr. Så langt har stiftelsen utbetalt 256 mill. kroner til Helse Bergen. Resten ventes å komme til utbetaling i løpet av de neste 1-2 årene.

Bergen, 11. juni 2025

Asbjørn Strandbakken
Styreleder

Trond Mohn
Styremedlem

Morten Foros Krohnstad
Styremedlem

Jan Erik Askildsen
Styremedlem

Karen Camilla E. Krakstad
Styremedlem

Ole-Bjørn Tysnes
Styremedlem

Randi- Luise Møgster
Styremedlem

Nicholas Knag Nunn
Daglig leder

Portrettfoto: Melanie Burford (Mohn, Krakstad og Tysnes),
Hans Jørgen Brun (Strandbakken), Schødt (Krohnstad),
Universitetet i Bergen (Askildsen), Øystein Fykse (Møgster),
Fotova (Nunn).

Stiftelsens 20 års jubileum 2024

Marit Mohn og Trond Mohn.
Foto: Paul Amundsen

Trond Mohn og styreleder
i TFS Anne Husebekk.
Foto: Jørn Berger Nyvoll

Stiftelsen feiret 20-årsjubileum i 2024.

Hovedfeiringen var lagt til stiftelsens Årsmarkering 6. desember. Samme dag var stiftelsen også invitert til Haukeland universitetssykehus (HUS) for en jubileumsfrokost der samarbeidet mellom HUS og stiftelsen ble løftet fram.

Jubileumsfrokost for
stiftelsens prosjektledere.
Foto: Fotova

Sykehusdirektør Eivind Hansen,
HUS, og Anne Husebekk, styreleder
i TFS. Foto: Paul Amundsen

Konferansier Arne Møller i samtale
med prosjektleder Bjarne K.
Hansen. Foto: Paul Amundsen

Fra venstre viserektor Gottfried Greve, UIB, Trond Mohn og Starting grant-vinnerne Tom Langbehn og Leonardo Munic Pichel. Foto: Paul Amundsen

Stiftelsen inviterte også til en egen jubileumsfrokost for alle nåværende og tidligere prosjektledere, med foredrag av Nobelprisvinner Edvard I. Moser.

Jubileumsfrokost for stiftelsens prosjektledere. Foto: Fotova

Stiftelsens ansatte sammen med styreleder og donator. Fra venstre: Asbjørn Strandbakken, Oddveig Åsheim, Hans Jacob Dahle, Anja Hegen, Trond Mohn, Nicholas K. Nunn, Linn J. Knudsen, Gunnar Torsnes. Foto: Paul Amundsen

Jubileumsfrokost for stiftelsens prosjektledere. Foto: Fotova

Organisering av stiftelsens arbeid og henvisninger til regnskapsloven

Ved utgangen av 2024 hadde stiftelsen fem ansatte. Trond Mohn forskningsstiftelse leverer også forretningsførsel til Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen.

Stiftelsen diskriminerer ikke kjønn ved ansettelser eller valg av styremedlemmer. Arbeidsmiljøet er godt og sykefraværet har over tid vært lavt. Det har ikke forekommet skader eller ulykker i 2024. Stiftelsen forurensar ikke det ytre miljø.

Styret har hatt fire møter i 2024 og behandlet 40 saker. Stiftelsen markerte sitt 20-årsjubileum på sin årsmarkering i desember og ved å invitere alle prosjektledere til en forskningsfrokost der Nobelprisvinner Edvard I. Moser gav et foredrag. Haukeland universitetssykehus inviterte også til en forskningsfrokost der flere av stiftelsens pågående prosjektsamarbeid ble presentert. Stiftelsen har tegnet ansvarsforsikring for styret og daglig leder. Denne gir dekning for personlig erstatningsansvar for formueskade som

sikrede kan ilegges på grunnlag av uaktsomhet. I henhold til avtale om forretningsførsel som stiftelsen har inngått med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen er det tegnet formueansvarsforsikring for skade og tap som kan oppstå i forbindelse med utførelse av oppdraget. Forsikringene er tegnet hos Tryg forsikring.

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og har som formål å fremme virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmenheten tilgang til informasjon. Loven gjelder for virksomheter som tilbyr varer eller tjenester i eller utenfor Norge og som ikke er definert som «små foretak» i regnskapsloven.

Det er gjort en vurdering av hvorvidt stiftelsens virksomhet, som består av kapitalplasseringer samt pengedonasjoner til definerte offentlige institusjoner og virksomheter, faller inn under kriteriet «tilbyr varer eller tjenester – også sett i lys av at «tilbyr» ikke nødvendigvis innebærer at det må ytes et vederlag for varen eller tjenesten. Stiftelsen har konkludert med at stiftelsen ikke tilbyr varer eller tjenester og dermed ikke omfattes av åpenhetsloven og redegjøringsplikten som følge av den.

Trond Mohn forskningsstiftelse støtter intensjonen med loven. Etske retningslinjer inngår i stiftelsens investeringsstrategi og etterlevelsen av disse blir årlig gjennomgått av ekstern tredjepart. Dersom lovgiver

kommer med presiseringer eller endringer som tilsier at stiftelsens virksomhet likevel omfattes av åpenhetsloven vil stiftelsen innrette seg etter dette.

Anne Marie Haga var konstituert daglig leder frem til utgangen av september 2024, da overtok Nicholas Knag Nunn rollen som daglig leder.

Styret kjenner ikke til forhold for bedømmelsen av stiftelsens stilling og resultat av virksomheten som ikke framgår av balanse, resultatregnskap, noter og styrets beretning.

Stiftelsen mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. I samsvar med regnskapsloven bekreftes det at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Utstillingen *Levende lys*: Som del av sitt formidlingsarbeid presenterte forsker Shuntaro Yamada høyoppløselige fotografier tatt gjennom mikroskop som han bruker i sin forskning ved Odontologisk institutt. Bildene viser stamcellenes regenerative evner, og deres kompliserte strukturer og ble vist fram i Universitetsmuseets lokaler 5. mars til midten av mai 2025.

Foto: Shuntaro Yamada

Trond Mohn
forskningsstiftelse

Postadresse:
Postboks 7150
5020 Bergen

Besøksadresse:
Ytrebygdsvegen 215
5258 Blomsterdalen

post@mohnfoundation.no

Org. nr. 988 029 327